

Prijedlozi za rad parlamentarnih odbora tokom 2024. godine

Institut alternativa sprovodi kontinuirani monitoring rada Skupštine i radnih tijela sa fokusom na pet odbora. Nalaze monitoringa i analize zakonodavne i kontrolne funkcije parlamenta, objavili smo u publikacijama, čije su preporuke i dalje relevantne, a koje su dostupne u Prilogu ovog dokumenta. **Naročito ističemo sljedeća sumarna zapažanja o radu skupštinskih odbora, koja se mogu koristiti za unapređenje rada tokom novog Saziva:**

- Odbori u dovoljnoj mjeri ne koriste proaktivno pojedine mehanizme, kao što su razmatranje posebnih izvještaja i predlaganja zaključaka i preporuka na osnovu održanih saslušanja i razmatranja izvještaja kako bi se suštinski unaprijedio parlamentarni nadzor u određenim oblastima upravljanja. U tom smislu, nezainteresovanost Odbora za bezbjednost i odbranu da razmatra posebne izvještaje direktora Uprave policije o borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije u prethodnom periodu je naročito zabrinjavajuća;
- Iako treba da budu mjesto detaljnije rasprave o zakonskim prijedlozima od kojih zavise brojne reforme u zemlji, čitanju zakona u odborima ne posvećuje se dovoljna pažnja, a dešava se da članovi odbora izglasaju pozitivno mišljenje o nizu zakonskih prijedloga bez rasprave, što svakako ne ide u prilog jačanju zakonodavne uloge parlamenta;
- Manjkavosti u radu odbora, koje su rezultat pasivnosti poslanika i poslanica, dodatno pogoršava učestalo neuvažavanje Skupštine od strane predstavnika izvršne vlasti i nezavisnih institucija. U tom smislu, naročito ističemo slučajeve u kojima Vlada nije pravovremeno ili uopšte dostavila mišljenja na zakonodavne inicijative poslanika i poslanica, pa smatramo da poslanici i poslanice treba da insistiraju na odgovornosti Vlade;
- Poslanici i poslanice ne koriste u dovoljnoj mjeri administrativne kapacitete i stručnu podršku, dostupnu kroz različite organizacione jedinice skupštinske službe. Za kontrolnu i zakonodavnu ulogu zasnovanu na provjerenim činjenicama i potkrijepljenim argumentima, uloga stručne podrške je ključna.

U nastavku dajemo prijedloge za tokom 2024. godine za one odbore, na koje se naročito fokusiramo u svom radu.

Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu

Razmatranje realizacije zaključaka povodom Godišnjeg izvještaja o radu Sudskog savjeta i ukupnom stanju u sudstvu za 2021. godinu

S obzirom na protok vremena, i u susret najavljenim reformama u oblasti pravosuđa, mišljenja smo da Odbor treba da proaktivno traži informacije o stepenu realizacije zaključaka, i da ode korak dalje od samoprocjene njihove realizacije od strane nadležnih pravosudnih instanci. S obzirom na to da je tokom 2022. godine, Odbor formulisao sedam zaključaka povodom razmatranja predmetnog izvještaja, mišljenja smo da članovi Odbora svoje nadležnosti treba da iskoriste da utvrde stepen njihove ispunjenosti.¹ Podsjećanja radi, ukazano je da je potrebno unaprijediti metodologiju izrade Godišnjeg izvještaja o radu, transparentnost rada Sudskog savjeta, da sprovodi trajno raspoređivanje u skladu sa zakonom i da vodi računa o spajanju i razdvajanju porodice, ponuđenim uslovima i slično. Odbor je utvrdio i da je neophodno precizirati nadležnost Sudskog savjeta u postupku razmatranja pritužbi, unaprijediti sistem utvrđivanja disciplinske odgovornosti sudija za disciplinske prekršaje u vezi sa vršenjem sudijske funkcije i postupanjem u konkretnim predmetima i obezbijediti da se ispituju razlozi zastarijevanja krivičnog gonjenja u svim predmetima u kojima do istog dođe i sl. Posebno imajući u vidu aktuelna dešavanja i navode o nezakonitom uticaju na predstavnike pravosudnog sistema, ali i odugovlačenje sudskih postupaka, smatramo da Odbor treba da zadrži kontinuitet u svom djelovanju i da istraje u praćenju prethodno formulisanih zaključaka.

Razmatranje realizacije zaključaka povodom Godišnjeg izvještaja o radu Državnog tužilaštva i Tužilačkog savjeta za 2021. Godinu

Podsjećamo da smo kao pozitivno istakli i to što je Odbor usvojio konkretnih šest zaključaka povodom razmatranja Godišnjeg izvještaja o radu Državnog tužilaštva i Tužilačkog savjeta za 2021. godinu i Godišnjeg izvještaja o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola u 2021. Godini.² Odbor je predložio šest zaključaka, koji se odnose na unapređenje metodologije izrade godišnjeg izvještaja, koja treba da sadrži više kvalitativnih analiza. Odbor smatra da treba postići veći bilans u podizanju optužnih akata u oblasti borbe protiv

¹ <https://zakoni.skupstina.me/zakoni/web/dokumenta/zakoni-i-drugi-akti/447/2806-16203-00-72-22-8.pdf>

² <https://zakoni.skupstina.me/zakoni/web/dokumenta/zakoni-i-drugi-akti/447/2806-16203-00-72-22-8.pdf>

organizovanog kriminala i visoke korupcije i da je neophodna veća međuinstitucionalna, ali i saradnja sa međunarodnim partnerima. Potrebno je i dosljedno primjenjivati Pravila za ocjenjivanje državnih tužilaca i rukovodilaca državnih tužilaštava, raditi na ograničavanju prekomjerne primjene instituta sporazuma o priznanju krivice i raditi na poboljšanju materijalnih i kadrovskih kapaciteta. Imajući u vidu da se bliži kraj novog ciklusa godišnjeg izvještavanja, ali i da je u skupštinskoj proceduri izvještaj za 2022. godinu, smatramo da bi detaljnije razmatranje kvaliteta izvještavanja i informacija sadržanih u njemu, u zasebnoj tački reda, doprinijelo kontrolnoj ulozi Odbora.

(Dugo odlagano) kontrolno saslušanje o reformi javne uprave

Iako je jedna od naših ranijih preporuka bila da se ovaj Odbor konačno zainteresuje za nešto što mu je u osnovnoj nadležnosti, a to je reforma javne uprave, kontrolno saslušanje o ovoj temi, iako zakazano tokom prošlog saziva nije održano. Apelujemo na članove Odbora da izvrše kontrolno saslušanje ministra javne uprave, kako bi ojačali nadzornu ulogu nad sprovođenjem Strategije za reformu javne uprave, čiji je prvi izvještaj o sprovođenju pokazao nizak stepen primjene i brojne izazove.

Zajednička tematska sjednica Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu i Odbora za evropske integracije povodom nalaza Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori

U Izvještaju Evropske komisije o Crnoj Gori za 2023. godinu istaknuta je dugačka lista neispunjenih preporuka, uključujući neophodnost da se obezbijedi primjena preporuka "peer review" misije iz 2021. godine, naročito onih koje se odnose na finansijske istrage i zaplijenu i oduzimanje imovine. Evropska komisija je jasno ukazala i na prioritet rješavanja dugotrajnosti sudskih postupaka i čestih odgađanja suđenja u predmetima koji se odnose na organizovani kriminal i potrebu da se obezbijedi snažnije međusobno razumijevanje između sudova i tužilaštva kada su u pitanju pranje novca i kvalitet dokaza. Imajući u vidu najavu nove Vlade da će intenzivirati rad na ispunjavanju preporuka, smatramo da parlament treba da pruži doprinos tom procesu, kroz proaktivniju ulogu u razmatranju procesa primjene preporuka i usvajanje odgovarajućih zaključaka i preporuka.

Odbor za ekonomiju, finansije i budžet

Kontrolno saslušanje o pripremi infrastrukturnih projekata za finansiranje od strane EU (Western Balkans Investment Framework - WBIF)

Tokom 2023. godine, Vlada je Evropskoj komisiji dostavila investicione projekte u oblastima energetike, životne sredine i saobraćaja, koji su od strane Investicionog okvira za Zapadni Balkan ocjenjeni kao **preuranjeni ili nepodobni za finansiranje**.

Nacionalna investiciona komisija koja je zadužena za utvrđivanje Jedinstvene liste prioriternih infrastrukturnih projekata i čija je suštinska uloga da sistemski prati i planira ulaganja u infrastrukturu u oblastima koje su predmet podrške Zapadnobalkanskog investicionog okvira, se nije sastajala još od 2021. godine, što rezultira nedostatkom informacija o njenim aktivnostima. Ovo može imati negativne posljedice na efikasnost i transparentnost procesa donošenja odluka, zato je važno prepoznati potrebu za obnavljanjem njenih sastanaka kako bi se ojačala koordinacija i unaprijedila strategija ulaganja u ključne infrastrukturne projekte.

Analizom Jedinstvene liste prioriternih infrastrukturnih projekata uočeno je niz nepravilnosti, u načinu na koji su projekti predstavljeni, ocijenjena njihova zrelost i vrijednost. Usporedni regionalni pregled pokazuje da sve zemlje regiona imaju razvijenije mehanizme pripreme projekata, da su sistem domaćeg kapitalnog budžeta i projekata koji se podnose EU centralizovani i povezani za domaćim sistemom planiranja budžeta.

Neophodno je da se Odbor uključi u praćenje funkcionisanja ovog sistema, prije svega zbog najavljenog Plana rasta, instrumenta finansijske podrške EU zemljama regiona, u kojem će Crna Gora imati pristup fondu od 3 milijarde eura u naredne četiri godine upravo kroz ovaj vid finansiranja.

Uključivanje Odbora u reformu kapitalnog budžetiranja

Prilikom rasprave o rebalansu budžeta za 2023. godinu, ministar finansija je rekao da dvije trećine projekata u kapitalnom budžetu (250 of 378) su "mrtvi", na njima se ne radi jer ne zadovoljavaju osnovne standarde zrelosti. Izvještaj MMF-a o kapitalnom budžetu (PIMA izvještaj) pokazao je da Crna Gora nema metodologiju za procjenu predloženih projekata, da se projekti odobravaju bez ispunjavanja kriterijuma, da se ne rade studije izvodljivosti ni analize rizika, da je praćenje projekata ograničeno, a da izvještavanje nije adekvatno.

Dosadašnje vlade nisu uradile ništa da se sistem predlaganja, odabira, sprovođenja i praćenja kapitalnih projekata koji je već bio loš unaprijedi, već su ga dodatno ugrozile uvođenjem mnoštva novih, nezrelih projekata. U novoj Vladi je formiran poseban Direktorat za upravljanje javnim investicijama, a reforma kapitalnog budžeta je uključena i u Program reforme upravljanja javnim investicijama. Odbor za ekonomiju, finansije i budžet bi trebalo da se uključi u proces reforme i izvrši pritisak na sve uključene institucije kako bi se riješili problemi u ovoj oblasti, kroz pripremu i sprovođenje kontrolnog saslušanja.

Tematske sjednice o napretku u pregovorima u poglavljima 32 (finansijski nadzor) i 5 (javne nabavke)

Crna Gora u okviru poglavlja 32 (finansijski nadzor) ima definisana četiri završna mjerila, čije je ispunjenje neophodno kako bi se zaključili pregovori u ovom poglavlju. Prema novoj metodologiji, ovo poglavlje je među pet ključnih poglavlja u klasteru temeljenih oblasti (fundamentals). Pregovori o osnovama se otvaraju prvi i zatvaraju posljednji; napredak u okviru osnovnih poglavlja će odrediti će ukupni tempo pregovora.

Prema posljednjim informacijama Vlade, Pregovaračka radna grupa za poglavlje 5 (javne nabavke) smatra da su ispunjeni uslovi za privremeno zatvaranje ovog poglavlja dok Pregovaračka radna grupa za poglavlje 32 (finansijski nadzor) procjenjuje da je krajnji rok za postizanje odgovarajućeg nivoa zrelosti i mogućnosti za ispunjenje svih završnih mjerila za zatvaranje ovog poglavlja IV kvartal 2025. **Odbor se mora uključiti u proces pregovora tako što će organizovati tematske sjednice i tražiti informacije i pojašnjenja o ispunjavanju mjerila.**

Zatražiti i razmotriti polugodišnji izvještaj o izvršenju budžeta, sa naglaskom na programskom budžetiranju

Pozivamo Odbor da od Ministarstva finansija zahtijeva da pripremi izvještaj o izvršenju budžeta u prvih šest mjeseci 2024. godine do sredine jula za tu tekuću godinu i izveštaj dostavi Skupštini. Na taj način, Odbor će uspostaviti praksu polugodišnjeg izvještavanja Skupštine. Neophodno je da poslanici imaju podatke o tome kako je trošen državni budžet po organizacionoj, ekonomskoj i funkcionalnoj klasifikaciji, ali i nefinansijskim podacima vezanim sa sprovođenjem programskog budžeta.

Od usvajanja budžeta, Skupštini i matičnom odboru se ne dostavljaju informacije o njegovom izvršenju u toku fiskalne godine na koju se odnosi jer ne postoji zakonska obaveza. Skupština čeka razmatranje završnog računa budžeta, koji se dostavlja tek u septembru naredne godine.

Ministarstvo finansija od usvajanja programskog budžeta 2021. godine do danas nije ispunjavalo svoju obavezu da priprema i objavljuje kvartalne i godišnje izvještaje o izvršenju programskog budžeta, na agregatnom nivou, iz kojih bi se moglo vidjeti na koji način institucije ispunjavaju zacrte ciljeve i indikatore.

Odbor se mora uključiti u praćenje izvršenja budžeta, kako u pogledu potrošnje tako i u pogledu razvoja programskog budžetiranja i izvještavanja o ispunjenju nefinansijskih elemenata budžeta.

Reforma upravljanja “javnim preduzećima”

Reforma javnih preduzeća je postavljena kao jedan od prioriteta u izvještaju Evropske komisije za 2023. godinu. Strukturne reforme u ovoj oblasti su planirane i Programom ekonomskih reformi za period 2023 - 2025. godine. Rad u privrednim društvima u većinskom vlasništvu države u većinskom vlasništvu države mora biti dodatno regulisan – ili posebnim aktom ili dopunom postojećeg Zakona o privrednim društvima – kako bi se uveli mehanizmi preko kojih bi država mogla efikasnije i bolje da upravlja preduzećima, a ona bila transparentnija i odgovornija za poslove koji su im povjereni i imovinu kojom upravljaju. Činjenica da Vladin zaključci o smanjenju zarada i slično bivaju ignorisani govori o sistemskom problemu u komunikaciji između vlasnika i preduzeća.

Pozivamo Odbor da organizuje stručnu raspravu sa donosiocima odluka i stručnjacima iz ove oblasti kako bi razmotrili načine za rješavanje problema u održivosti, transparentnosti i odgovornosti ovih privrednih društava. Institut alternativa će poslanicima dostaviti i naš analitički materijal o ovoj temi, dok su podaci do kojih smo došli objavljeni na sajtu “**Čija su naša javna preduzeća**” - <https://javnapreduzeca.mojnovac.me>.

Zajednička tematska sjednica Odbora za ekonomiju, finansije i budžet i Odbora za rodnu ravnopravnost o efektima rodno odgovornog budžetiranja

Rodno odgovorno budžetiranje u Crnoj Gori je uvedeno 2022. godine, na način što potrošačke jedinice u zahtjevima za budžetskim sredstvima obrazlažu uticaj programa, potprograma i aktivnosti na smanjivanje rodne nejednakosti. Iako bi programsko budžetiranje trebalo da nam omogući da vidimo ko u društvu ima koristi od budžeta, u praksi nije tako. Naša analiza zahtjeva za budžetskim sredstvima i izvještaja o izvršenju budžeta potrošačkih jedinica pokazala je da programsko budžetiranje nije dovoljno razvijeno, a naročito u dijelu rodno odgovornog budžetiranja. U zahtjevima za budžetskim sredstvima nerijetko nedostaju

indikatori i opisi ciljeva, dok u izvještajima o izvršenju budžeta nedostaju informacije kao što su ostvarena vrijednost i obrazloženje za utrošena sredstva. O nedovoljno razvijenom rodno odgovornom budžetiranju govori i činjenica da je svega 2% indikatora, u budžetima potrošačkih jedinica za 2022. obuhvaćenih IA analizom, bilo rodno odgovorno. S tim u vezi, predlažemo održavanje zajedničke tematske sjednice Odbora za rodnu ravnopravnost i Odbora za ekonomiju, finansije i budžet, na kojem bi bili pozvani i predstavnici potrošačkih jedinica, a kako bi odbori izvršili kontrolu efekata programskog budžetiranja na smanjivanje rodnog jaza u Crnoj Gori.

Kontrolno saslušanje o potrošnji za nabavke direktnom pogodbom

Institut alternativa je aktivnim monitoringom javnih nabavki ustanovio značajan **rast potrošnje direktnom pogodbom**, odnosno direktnim odabirom ponuđača za nabavke. Ove nabavke ne sprovode se kroz Crnogorski elektronski sistem javnih nabavki (CEJN) i ne omogućavaju konkurenciju među ponuđačima, zbog čega su posebno rizične za korupciju. U 2021. godini je za ove nabavke utrošeno blizu 37 miliona eura, dok je u 2022. godini taj iznos premašio 63 miliona eura, a što predstavlja 12,4% ukupne ugovorene vrijednosti za javne nabavke za tu godinu.

Izmjenama Zakona o javnim nabavkama u decembru 2022. godine, povećan je prag za ovu vrstu nabavki sa 5.000 na 8.000 eura. Trenutni zakonski okvir ne organizava upotrebu ovog mehanizma, pa su pojedina ministarstva cjelokupan budžet za javne nabavke trošila na direktan način (Ministarstvo nauke i tehnološkog razvoja). U pojedinim ministarstvima i opštinama ovaj iznos je išao i do više stotina hiljada eura (Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Opština Kolašin), dok su na direktan način pojedina javna preduzeća trošila i više od pola miliona eura (Aerodromi Crne Gore, Luka Bar). Institut alternativa je objavio podatke u uočenim nepravilnostima kod ministarstava i opština [tokom 2021. i 2022. godine](#), dok je u toku istraživanje koje se tiče korišćenja ovog mehanizma od strane javnih preduzeća. Prema ranijim nalazima IA postupala je i Inspekcija za javne nabavke, koja je [potvrdila određeni broj nepravilnosti](#).

Razmatranje godišnjeg izvještaja Ministarstva finansija o javnim nabavkama i preporuka Državne revizorske institucije za unapređenje sistema javnih nabavki

Državna revizorska institucija godinama kontroliše javne nabavke institucija i ukazuje na probleme, kako pojedinačne, tako i sistemske koji zahtjevaju širi konsenzus o potencijalnim rješenjima. Smatramo važnim da Odbor organizuje posebno konsultativno saslušanje sa

institut alternativa

fokusom na razmatranje preporuka DRI koje se odnose na javne nabavke, i stepen realizacije datih preporuka.

Imajući u vidu da javne nabavke predstavljaju oblast koja je od visokog rizika za korupciju u Crnoj Gori, kao i da su razmatranje godišnjih izvještaja koji se tiču javnih nabavki (Godišnji izvještaj o javnim nabavkama, Izvještaj o inspekcijskom nadzoru u javnim nabavkama) u nadležnosti Vlade, smatramo da je neophodno pojačati parlamentarnu kontrolu sistema javnih nabavki kroz održavanje navedenih saslušanja.

Odbor za bezbjednost i odbranu

Institut alternativa je pripremio posebnu analizu na temu parlamentarnog nadzora u oblasti bezbjednosti i odbrane, ukazujući na nedovoljno korišćenje mehanizama parlamentarnog nadzora od strane ovog Odbora. Analiza sa detaljnim preporukama je dostupna na sajtu Instituta alternativa, dok su u nastavku izdvojene dvije preporuke:

Razmatranje Izvještaje o primjeni mjera tajnog nadzora

Odbor za bezbjednost i odbranu godinama unazad nije razmatrao izvještaje o primjeni mjera tajnog nadzora koje vrše organi i institucije, a kojima se privremeno ograničavaju ustavno zagarantovana prava i slobode³, iako se ova aktivnost redovno planira godišnjim planom parlamentarnog nadzora Odbora. Pored razmatranja ovih izvještaja, Odbor treba da vrši nadzor nad primjenom mjera tajnog nadzora i da traži dostavljanje posebnih izvještaja insitucija i organa u odnosu na navedeno.

Kontrolno saslušanje na temu funkcionalnosti sistema za bezbjednu automatsku razmjenu podataka u cilju suzbijanja kriminala

Prva preporuka posljednjeg Izvještaja Evropske komisije u dijelu koji se tiče borbe protiv organizovanog kriminala odnosi se na uspostavljanje interoperabilnog sistema za razmjenu podataka. Ova preporuka ponavlja se iz godine u godinu, budući da i pored potpisanog Sporazuma za unapređenje saradnje u oblasti suzbijanja kriminala iz 2021. godine, nisu sve institucije tehnički povezane a Specijalno državno tužilaštvo još uvijek nema pristup svim

³ *Parlamentarni nadzor bezbjednosnog sektora i proces evrointegracija*, Institut alternativa, oktobar 2023. godine <https://media.institut-alternativa.org/2023/11/fundamentals-nadzor-cg-FINAL.pdf>

bazama podatka. Uspostavljanje ovog sistema je jedan od ključnih prioriteta kako bi se agencijama za sprovođenje zakona i tužilaštvu omogućilo da razmjenjuju podatke na efektivan i bezbjedan način. Imajući u vidu važnost funkcionalnosti ovog sistema, smatramo da je važno da ovo pitanje bude razmatrano na sjednici Odbora za bezbjednost i odbranu, a u cilju utvrđivanja trenutnog stanja i identifikovanja eventualnih prepreka za automatsku razmjenu podataka između institucija koje su potpisnice ovog sporazuma.

Konsultativno saslušanje na temu kadrovske politike u Upravi policije

Vlada Crne Gore je nedavno usvojila informaciju sa presjekom stanja u Ministarstvu unutrašnjih poslova u kojoj se konstatuje da zatečeno stanje po pitanju kadrovskih kapaciteta, njihovog broja, nivoa obrazovanja, obučenosti i nivoa stručnog usavršavanja nije na zadovoljavajućem nivou. Stanje u kadrovskoj strukturi Uprave policije je ocijenjeno kao zabrinjavajuće. Konstatuje se i da postoji i negativan trend, budući da je odliv iz Uprave policije znatno veći u odnosu na prethodne godine i da se kreće između 150-200 službenika na godišnjem nivou. Budući da Ministarstvo unutrašnjih poslova nije pripremalo Kadrovski plan za prethodne tri godine, nisu javno dostupne ni projekcije o broju službenika koji će da ostvare pravo na penziju.

Imajući u vidu da je upravljanje kadrovima u Upravi policije dio i dva zasebna strateška dokumenta, „Strategije razvoja Uprave policije za period 2023-2026“, kao i „Strategije upravljanja ljudskim resursima u Upravi policije 2019-2024“, Odbor treba da organizuje saslušanje na ovu temu. Smatramo da je važno da Odbor razmotri izvještaj o realizaciji aktivnosti iz navedenih strategija za prethodnu godinu, kao i da isprati u kojoj mjeri predložene mjere od strane Vlade korenspondiraju sa onim što su ranije postavljeni strateški prioriteta.

Odbor za antikorupciju

U načelu, ovo je jedan od najpasivnijih odbora u Skupštini Crne Gore. Djelimično je tome doprinijela i nesaradnja Agencije za sprječavanje korupcije, na koju su bivša predsjednica i zamjenik predsjednice nekoliko puta ukazivali. Ipak, mišljenja smo da Odbor treba da bude istrajan u primjeni mehanizama koji su mu na raspolaganju i da treba da **obnovi započetu praksu razmatranja kvartalnih izvještaja o radu Agencije za sprječavanje korupcije**, osim razmatranja godišnjih izvještaja u skladu sa propisanom procedurom.

institut alternativa

Takođe, koristimo ovu priliku da podsjetimo je **izmjenama Zakona o državnom tužilaštvu iz 2021. godine utvrđena dužnost vrhovnog državnog tužioca i glavnog specijalnog tužioca da učestvuju u radu sjednice na poziv Skupštine, anketnog odbora i radnih tijela Skupštine nadležnih za pravosuđe, antikorupciju, bezbjednost i pitanja imuniteta. Pozivamo Odbor za antikorupciju da iskoristi ovu mogućnost kroz periodična razmatranja rezultata tužilaštva u borbi protiv korupcije.**

Odbor za ljudska prava i slobode

Konsultativno saslušanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama

Imajući u vidu da je Vlada Crne Gore 29. 12. 2023. godine ponovo utvrdila predlog zakona o slobodnom pristupu informacijama, ukazujemo na potrebu da Odbor za ljudska prava i slobode, kao matični odbor, zbog značaja ovog propisa za sveukupnu transparentnost i otvorenost javnog sektora, održi konsultativno saslušanje kako bi dodatno omogućio svim zainteresovanim stranama da uzmu učešće u raspravi i daju sugestije za unapređenje ovog akta. Utvrđeni predlog ovog akta sadrži sporne odredbe, kao što su izuzimanje informacija koje predstavljaju obavještajno-bezbjednosne podatke koji se prikupljaju, obrađuju, koriste, razmjenjuju, čuvaju i štite u skladu sa zakonima kojima se uređuje rad organa koji čine obavještajno-bezbjednosni sektor iz primjene. Takođe se od ograničenja pristupa

informacijama zbog zaštite podataka o ličnosti i zaštite poreske tajne ne izuzimaju sva lica koja su imala status javnog funkcionera od uvođenja zakonom propisane obaveze podnošenja izvještaja o prihodima i imovini, u vezi sa vršenjem javne funkcije, kao ni prihodi, imovina i sukob interesa tih lica ili sa njim povezanih lica, bez obzira na to da li su članovi zajedničkog domaćinstva. **Ove odredbe mogu bitno osujetiti neke pozitivne novine u posljednjem prijedlogu Zakona.**

institut alternativa

Prilog: Relevantne publikacije Instituta alternativa

- *Parlamentarni nadzor u Crnoj Gori: Od pričaonice do radionice, decembar 2022. godine, dostupno na: <https://institut-alternativa.org/parlamentarni-nadzor-u-crnoj-gori-od-pricaonice-do-radionice/>*
- *Koliko se skupštinski odbori miješaju u svoj posao? (Analiza rada pet odbora u periodu 1. oktobar 2021-1. oktobar 2022. godine), decembar 2022. godine, dostupno na: <https://institut-alternativa.org/koliko-se-skupstinski-odbori-mijesaju-u-svoj-posao/>*
- *Parlamentarni nadzor u Crnoj Gori: Nova era ili samo nova pravila?, decembar 2021. godine, dostupno na: <https://institut-alternativa.org/parlamentarni-nadzor-u-crnoj-gori-nova-era-ili-samo-nova-pravila/>*
- *Skupština odlučuje, ali kako? Analiza zakonodavne funkcije Skupštine Crne Gore, novembar 2021. godine, dostupno na: <https://institut-alternativa.org/skupstina-odlucuje-ali-kako-analiza-zakonodavne-funkcije-skupstine-crne-gore/>*
- *Parlamentarni nadzor bezbjednosnog sektora i proces evrointegracija, novembar 2023. godine, dostupno na: <https://institut-alternativa.org/parlamentarni-nadzor-bezbjednosnog-sektora-i-proces-evrointegracija/>*
- *Monitoring izvještaj: Odbor za bezbjednost i odbranu, decembar 2021. godine, dostupno na: <https://institut-alternativa.org/monitoring-izvjestaj-odbor-za-bezbjednost-i-odbranu/>*
- *Monitoring izvještaj: Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, decembar 2021. godine, dostupno na: <https://institut-alternativa.org/monitoring-izvjestaj-odbor-za-ekonomiju-finansije-i-budzet/>*
- *Monitoring izvještaj: Odbor za antikorupciju, decembar 2021. godine, dostupno na: <https://institut-alternativa.org/monitoring-izvjestaj-odbor-za-antikorupciju/>*
- *Monitoring izvještaj: Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu, decembar 2021. godine, dostupno na: <https://institut-alternativa.org/monitoring-izvjestaj-odbor-za-politicki-sistem-pravosudje-i-upravu/>*

institut alternativa

- *Monitoring izvještaj: Odbor za ljudska prava i slobode, decembar 2021. godine, dostupno na: <https://institut-alternativa.org/monitoring-izvjestaj-odbor-za-ljudska-prava-i-slobode/>*